

קריאת התורה לפסח

הרב ארי דוד קאהן
Israel Center
<http://Rabbiarikahn.com>

Rabbi Ari Kahn
Adk1010@gmail.com
<http://arikahn.blogspot.com>

1. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ד עמוד א
דתניא: משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום: הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת והלכות חג בחג. –

2. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לב עמוד א
וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל, מצותן שיהיו קורין אותן כל אחד ואחד בזמנו. תנו רבנן: משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג.

3. תוספתא מסכת מגילה (ליברמן) פרק ג
שואלין הלכות הפסח בפסח והלכות עצרת בעצרת והלכות החג בחג בבית הועד שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום רבן שמעון בן גמליאל אומ' שתי שבתות יום טוב הראשון של פסח קורין בפרשת הנף שבתורת כהנים ושאר כל ימות הפסח מדלגין מעניינות הפסח הכתובין בתורה בעצרת שבעה שבועות ויש אומ' בחדש השלישי

4. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ל עמוד ב
בפסח קורין בפרשת מועדות של תורת כהנים,

5. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לא עמוד א
תנו רבנן: בפסח קורין בפרשת מועדות, ומפטירין בפסח גלגל. והאידינא דאיכא תרי יומי, יומא קמא בפסח גלגל, ולמחר - בפסח יאשיהו. ושאר ימות הפסח מלקט וקורא מענינו של פסח. מאי היא? אמר רב פפא: מאפיין סימן. יום טוב האחרון של פסח קורין ויהי בשלח ומפטירין וידבר דוד, ולמחר כל הבכור, ומפטירין עוד היום. אמר אביי: והאידינא נהוג עלמא למיקרי: משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא.

6. ויקרא פרק כב, כו-כז
(כו) וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כז) שׁוֹר אוֹ-כֶּשֶׂב אוֹ-עֵז כִּי יוֹלֵד וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה לְקַרְבָּן אִשָּׁה לָהּ:

7. תרגום אונקלוס ויקרא פרק כב פסוק כז
(כז) תור או אמר או עז ארי יתליד ויהי שבעא יומין בתר אמיה ומימא תמינאה ולהלאה [ולהלא] יתרעי לקרבא קורבנא קדם יי:

8. ויקרא פרק כג, ד-ו
(ד) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מְקַרְאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם: (ה) בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֲדָשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים פֶּסַח לָהּ: (ו) וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַזֶּה תֵּג הַמִּצּוֹת לָהּ שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ:

9. שמות פרק יג, ב

(ב) קדש-לי כל-בכור פטר כל-רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא:

10. שמות פרק כב, כד

(כד) אם-כסף תלוה את-עמי את-העני עמך לא-תהיה לו כנשה לא-תשימון עליו
נשה:

שמות פרק כג, יד-טו

(יד) שלש רגלים תחג לי בשנה: (טו) את-חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב כי-בו יצאת ממצרים ולא-יראו פני ריקם:

11. שמות פרק לד

(א) ויאמר ה' אל-משה פסל-לך שני-לחות אבנים פראשנים וכתבתי על-הלחות את-הדברים אשר הני על-הלחות הראשנים אשר שברת:
(טו) פן-תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבח: (טז) ולקחת מבנותיו לבניך וזנו בנותיו אחרי אלהיהן והזנו את-בניך אחרי אלהיהן: (יז) אלהי מסכה לא תעשה-לך: (יח) את-חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים:

12. במדבר פרק ט, א-ב

(א) וידבר ה' אל-משה במדבר-סיוני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון לאמר: (ב) ויעשו בני-ישראל את-הפסח במועד:

13. שמות פרק יג פסוק יז

ויהי בשלח פרעה את-העם ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן- ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה:

שמות פרק יד, כח

(כח) וישבו המים ויכסו את-הרכב ואת-הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא-נשאר בהם עד-אחד:

14. דברים פרק יד, כב-כג

(כב) עשר תעשר את כל-תבואת זרעך היצא השדה שנה שנה: (כג) ואכלת לפני ה' אלהיך במקום אשר-יבחר לשכן שמו שם מעשר דגנך תירשך ויצהרך ובכרת בקרך וצאנך למען תלמד ליראה את-ה' אלהיך כל-הימים:

דברים פרק טז, א-ב

(א) שמור את-חדש האביב ועשית פסח לה' אלהיך כי בחדש האביב הוציאך ה' אלהיך ממצרים לילה: (ב) וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר במקום אשר-יבחר ה' לשכן שמו שם:

15. שמות פרק יב, כא-נא

(כא) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח: (כב) וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר־בַּסֶּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר: (כג) וְעִבֵר הוּא לְנֹגֵף אֶת־מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וּפִסַּח הוּא עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחָתִית לָבֹא אֶל־בְּתִיכֶם לְנֹגֵף: (כד) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לְחֻק־לֶךְ וּלְבְנֵיךָ עַד־עוֹלָם: (כה) וְהָיָה כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֵּן ה' לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת: (כו) וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם: (כז) וְאַמַּרְתֶּם זְבַח־פֶּסַח הוּא לָה' אֲשֶׁר פִּסַּח עַל־בְּתֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנֹגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בְּתִינוּ הִצִּיל וַיִּקַּד הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּ: (כח) וַיִּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כִּן עָשׂוּ: (כט) וְהָיָה בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה וְהָיָה הַכֹּהֵן כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר פְּרֹעֶה הַיֹּשֵׁב עַל־כֶּסֶף עַד בְּכוֹר הַשֶּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה: (ל) וַיִּקַּם פְּרֹעֶה לַיְלָה הוּא וְכָל־עַבְדָּיו וְכָל־מִצְרַיִם וְתָהִי צִעָקָה גְדֹלָה בְּמִצְרַיִם כִּי־אֵין בֵּית אֲשֶׁר אֵין־שֵׁם מֵת: (לא) וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וְלֹאֲהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר קוּמוּ צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַם־אַתֶּם גַּם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עַבְדוּ אֶת־ה' כְּדַבְּרֵכֶם: (לב) גַּם־צֹאנְכֶם גַּם־בְּקֹרְכֶם קָחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וּלְכוּ וּבְרַכְתֶּם גַּם־אֹתִי: (לג) וְתַחֲזַק מִצְרַיִם עַל־הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחַם מִן־הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כָלְנוּ מֵיָמִים: (לד) וַיִּשָּׂא הָעַם אֶת־בְּצִקוֹ טָרִם יַחְמֵץ מִשְׁאַרְתֶּם צָרַרְת בְּשַׁמְלַתֶם עַל־שַׁכְמֶם: (לה) וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כְּדַבַּר מֹשֶׁה וַיִּשְׁאַלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלִי־כֶסֶף וְכָלִי זָהָב וּשְׁמֹלֹת: (לו) וְהָיָה נָתַן אֶת־חֹן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׁאַלוּם וַיִּנְצְלוּ אֶת־מִצְרַיִם: (לז) וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִרַעַמְסֵס סִכְתָּה כְּשֵׁש־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטּוֹף: (לח) וְגַם־עֲרַב רַב עָלָה אִתָּם וַצֹּאן וּבְקָר מִקְנֵה כְּבָד מְאֹד: (לט) וַיֹּאפּוּ אֶת־הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חִמֵץ כִּי־גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה וְגַם־צֵדָה לֹא־עָשׂוּ לָהֶם: (מ) וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: (מא) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יִצְאוּ כָל־צְבָאוֹת ה' מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (מב) לַיְלָל שְׁמַרְיִם הוּא לָה' לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא־הַלַּיְלָה הַזֶּה לָה' שְׁמַרְיִם לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְתָּם: פ (מג) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל־בֶּן־נֶכֶד לֹא־יֹאכַל בוֹ: (מד) וְכָל־עַבְד אִישׁ מִקְנַת־כֶּסֶף וּמִלְתָּה אֹתוֹ אִזַּיֹּאכַל בוֹ: (מה) תוֹשֵׁב וְשֹׁכֵר לֹא־יֹאכַל בוֹ: (מו) בְּבֵית אֶחָד יֹאכַל לֹא־תוֹצִיא מִן־הַבַּיִת מִן־הַבָּשָׂר חוּצָה וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ: (מז) כָּל־עַדַּת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ: (מח) וְכִי־יִגְוֹר אֶתְךָ גֵּר וַעֲשֵׂה פֶסַח לָה' הַמּוֹל לוֹ כָּל־זָכָר וְאִזַּיִקְרַב לְעַשְׂתּוֹ וְהָיָה כַּאֲזַרְח הָאָרֶץ וְכָל־עַרְל לֹא־יֹאכַל בוֹ: (מט) תוֹרָה אֶחָת יְהִיָה לְאֲזַרְח וְלִגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם: (נ) וַיַּעֲשׂוּ כָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן כִּן עָשׂוּ: (נא) וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא ה' אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צְבָאֲתָם: פ

16. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יג הלכה ח

מפסיקין למועדות וליום הכפורים וקוראין בענין המועד לא בסדר שבת, ומשה תיקן להם לישראל שיהו קוראין בכל מועד ענינו, ושואלין ודורשין בענינו של יום בכל מועד ומועד, ומה הן קורין, בפסח בפרשת מועדות שבתורת כהנים, וכבר נהגו העם לקרות ביום ראשון ה משכו וקחו לכם ומפטירין בפסח גלגל, וביום טוב שני שור או כשב

ומפטירין בפסח יאשיהו, בשלישי קדש לי כל בכור, ברביעי אם כסף תלוה, בחמישי פסל לך, בששי ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו, ביום טוב אחרון ויהי בשלח עד סוף השירה עד כי אני ה' רופאך ומפטירין וידבר דוד, ובשמיני ו כל הבכור ומפטירין עוד היום.

17. שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תפח סעיף ג

[ב*] מוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה גברי (ג) ואם מוסיפין ביום טוב ע"ל ריש סימן רפ"ב) בפרשת בא מן משכו עד מארץ מצרים על צבאותם, (ט) ג ומפטיר קורא בשני בפרשת פנחס ובחודש הראשון ומפטיר ביהושע (י) בעת ההיא, ומתפללין תפלת מוסף (יא) ואין מזכירין גשם מכאן ואילך (ד וע"ל סימן קי"ד), וכן פוסקים (יב) משם ואילך מלשאל בברכת השנים. הגה: (יג) ונוהגין לומר בכל יום טוב בתפלת מוסף פסוקי מוסף היום אחר שאמר על ידי משה עבדך כאמור.

18. טור אורח חיים הלכות פסח סימן תפח

ומוציאין ב' ספרים וקורין בא' בפרשה בא מן משכו עד מארץ מצרים על צבאותם ויש מתחילין מן והיה היום הזה לכם לזכרון ומפטיר קורא בשני בפ' פנחס ובחודש הראשון עד סוף הפרשה

19. דף על הדף מגילה דף לא עמוד א

בגמ': מעניינו של פסח - מאי היא אמר ר"פ מאפ"ו סימן. וברש"י: משכו וקחו לכם, אם כסף תלוה, פסל לך, וידבר שבבהעלתך. וכתב הגאון האדר"ת זצ"ל בספרו מגלת סמנים (ע' נו): הנה אח"כ מסיק אמר אביי והאידינא נהוג עלמא למיקרי משך תורא, קדש בכספא, פסל במדברא, שלח בוכרא. והוא דבר חידוש שרב פפא שהי' מתלמידי אביי אמר מאפ"ו, ואביי שקודם לו אמר והאידינא נהוג עלמא, ואם ר"פ אמר דבריו על הברייתא, לבד מה שתקשה מה לנו ליתן סימן במה שהיו נוהגים מאז, עוד תקשה לנו דלהברייתא לא היו שני ימים טובים בראש החג, וא"כ הל"ל עוד קריאה לימות החג שהם חוה"מ, ומ"ט נקט מאפ"ו שהם רק ד'. ואולי דאה"נ שהיה כופל באחד מימי חוה"מ קריאה אחת, אך לא נתפרש לנו איזה הקריאה שנכפלה, ורק דכיון שכולם נקבעו רק להזכיר בהם מעניני החג, א"כ כל הקריאות שוות לכל הימים, ורק שכן הוקבעו אבל אינם לעיכובא. ולפ"ז י"ל דנ"מ לדידן כשהחליפו הפרשיות וקראו היום מה שהוקבע למחר דאינו מעכב, ויוכלו לעשות כמו שירצו, או שיקראו למחר אותה הפרשה הוקבע לה, או שיקראו הפרשה שהוקבעה להיום, וכמדומני שכ"כ האחרונים (או"ח סי' ת"ד בערך לחם והובא בפר"ח שם), וכן הורתי זה רבות בשנים בס"ד לציבור אחד שטעו לקרות ביום א' דחוה"מ אם כסף תלוה, שיקראו למחר פ' קדש, והזהרתי שאותו הציבור עצמו יקבצו למחר לשמוע אותה הפרשה שחיסרו. ובכ"ז כמדומני שהיא רשות, דהא כל הפרשיות כבר שמעום בשעתן, רק לחובת היום יקראו פרשה המדברת מענין היום ודי.